

Ontwerp Programmabegroting 2026

Omgevingsdienst Twente

Voorwoord

Geachte lezers,

Voor u ligt de Begroting 2026 van de Omgevingsdienst Twente. Hieraan voorafgaand is in de Kadernota 2026 verkend hoe we het komende jaar rekening kunnen houden met het 'ravijnjaar 2026'. Op basis van enerzijds de kaders van het vastgestelde VTH-beleid en anderzijds de financiële ontwikkelingen van de gemeenten zijn drie scenario's voorgelegd aan het algemeen bestuur. Consensus werd bereikt over scenario 2. Belangrijke uitgangspunten zijn dat we realistisch begroten en rechtmatig werken binnen de met elkaar vastgestelde kaders.

We hebben als organisatie en bestuur de stap naar een volgende fase van ontwikkeling gezet. Rekeninghoudend met de omgevingsdynamiek werken we toe naar de zelfstandige en robuuste dienst die we moeten zijn. Met deze begroting voldoen we aan de robuustheidscriteria.

Daarnaast dragen we bij aan de opgaven die actueel zijn in de maatschappij. Dit zijn bijvoorbeeld de energietransitie, kaderrichtlijn water of de ZZS. Hierbij willen we verder kijken dan de bekende weg. Zo zijn we bezig met een Innovatie- en Ontwikkelagenda die een strategisch kader biedt voor de integratie van innovatie binnen en buiten de organisatie. Circulaire economie en de Taskforce Stikstof zijn onderwerpen waarmee we van start zijn gegaan.

Kortom, we bouwen verder aan een robuuste en toekomstbestendige Omgevingsdienst Twente.

Jorrit-Jan Eijbersen
Bestuurslid Omgevingsdienst Twente

Jan Willem Strebus
Directeur Omgevingsdienst Twente

Programmabegroting

De Omgevingsdienst Twente (OD Twente) werkt op basis van verschillende programma's. De uitvoering van de programma's geschiedt door het leveren van producten die zijn vastgelegd in de producten- en dienstencatalogus (PDC). De verwachte productie uit het traject 'herijking financiering' en vastgestelde productiviteitskaders door het algemeen bestuur (AB) zijn bepalend voor de hoogte van de deelnemersbijdrage. De exacte planning per deelnemer wordt in het Uitvoeringsprogramma 2026 opgenomen.

Naast de reguliere structurele werkzaamheden op basis van de begroting streven we er altijd naar om aanvullende opgaves met een incidenteel karakter uit te voeren. De afgelopen jaren heeft de OD Twente aangetoond deze incidentele opgaven te realiseren.

Een mooi voorbeeld hiervan is het project energie(controles). In dit project zijn we ook in staat om de outcome over een aantal jaren in te toekomst te monitoren.

Dit hoofdstuk beschrijft de verschillende programma's en we gaan ook in op de ontwikkelingen die op ons afkomen.

Vergunningen

Het programma Vergunningen werkt grotendeels vraaggestuurd. Op basis van initiatieven vanuit de samenleving beoordelen wij of dit past binnen de geldende milieuwetgeving. Alle producten die wij leveren, sturen wij rechtstreeks naar het bevoegd gezag of de aanvragers. Denk hierbij aan het beoordelen van informatie- of meldingsplichtige activiteiten op basis van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). Deze activiteiten vinden binnen bedrijven plaats of hebben betrekking op milieuthema's zoals bodem en asbest. Daarnaast geldt voor meer milieubelastende activiteiten een vergunningplicht en geven we adviezen over milieu binnen de ruimtelijke ordening.

De urgentie omtrent zeer zorgwekkende stoffen (ZZS) wordt groter. Omgevingsdiensten moeten vergunningen actualiseren, lozingen minimaliseren en bedrijven controleren op ZZS-gebruik, denk aan PFAS. Extra capaciteit, kennis en een centraal overzicht van emissies zijn cruciaal. Dit verhoogt de druk op omgevingsdiensten om de kwaliteit van de leefomgeving te waarborgen.

Vanwege de toenemende complexiteit van milieuwetgeving en procedures focussen we binnen dit programma continu op het versterken en borgen van onze kennis. We werken zoveel mogelijk risicogericht. Daar waar de meeste milieu-impact te verwachten is zetten wij het zwaarst in. Met het project Twentse Vergunningenstrategie (TVS) versterken we onze inzet verder in 2026.

Toezicht

Het programma Toezicht bevordert de naleving van milieu wet- en regelgeving volgens het Twentse VTH-beleid. Controles richten zich bijvoorbeeld op het beperken van schadelijke stoffen en overlast door geluid of geur. Innovatieve methoden, zoals data-analyse en risicogericht toezicht, vergroten de impact. Daarnaast stimuleren we bedrijven om zelf verantwoordelijkheid te nemen.

Klachten en meldingen willen we snel en adequaat afhandelen. Binnen tien werkdagen worden inwoners geïnformeerd over de gegrondheid van hun klacht en de acties van de OD Twente. Transparante communicatie is hierbij essentieel.

Het programma kent een toenemende focus op het gebruik van innovatieve technieken om het toezicht te verbeteren en de efficiëntie te verhogen, zoals het gebruik van drones. De nadruk verschuift van fouten en overtredingen achteraf vaststellen naar proactief toezicht met focus op een zichtbaar maatschappelijk effect.

Daarnaast werken we al jaren met relatief statische risico-indelingen voor bedrijven. In het project RPI (risicoprioritering instrument) is een dynamisch deel toegevoegd, waarbij ook klachten en nalevingsdata per branche een rol spelen.

Handhaving

Wanneer bedrijven zich na één (of meerdere) hersteltermijn(en) niet aan de wetgeving houden, gaan we over tot bestuursrechtelijke handhaving. Vaak is dit in de vorm van een last onder dwangsom, waarbij de overtreder de overtreding ongedaan moet maken of herstelmaatregelen moet treffen. In een enkel geval is dit in de vorm van een last onder bestuursdwang of het intrekken van een vergunning. Voorafgaand maken we de last bekend en stellen we de overtreder in de gelegenheid om een zienswijze in te dienen. In de meeste gevallen is een dergelijke vooraankondiging voldoende om de overtreding te laten beëindigen. Op basis van de Landelijke Handhavingsstrategie Omgevingsrecht (LHSO) komen sommige overtredingen ook in aanmerking voor strafrechtelijke handhaving. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om overtredingen waarbij sprake is van opzet en recidive. Strafrechtelijke handhaving is een repressief instrument.

Advies

Het programma Advies levert specialistische producten op het gebied van geur, geluid, lucht, externe veiligheid, soortenbescherming en bodem. We adviseren niet alleen onze collega's van de teams Vergunningen & Omgevingsadvies, Toezicht & Handhaving en Leefomgeving, maar adviseren ook rechtstreeks aan onze bevoegde gezagen. Daarnaast verzorgen we het accountmanagement voor de verbinding met de deelnemers en ketenpartners. Ten slotte dragen we bij aan het milieubeleid van onze partners. Denk hierbij aan bouwstenen voor het externe veiligheidsbeleid en de omgevingsplannen.

Projecten

Het programma Projecten is inmiddels een volwaardig programma. Onze projectleiders leiden de grote projecten op het gebied van duurzaamheid, energie en het innovatieprogramma. Daarnaast werkt de organisatie projectmatig bij repeterende werkzaamheden. Naast landelijke en regionale projecten, weten de bevoegde gezagen de OD Twente steeds vaker te vinden met lokale projecten. Hiermee zijn ze in staat om lokale ambities op bijvoorbeeld energie of ondermijning samen met de OD Twente te realiseren.

Programma-uren

De onderstaande tabel geeft de uren per programma weer. Deze uren zijn gebaseerd op het model dat ontwikkeld is in het traject 'herijking financiering'. De verdere uitsplitsing van uren per product lichten we toe in de uitvoeringsprogramma's die voorafgaand aan boekjaar 2026 opgesteld worden. [Bijlage 1](#) splitst de urentabel uit per deelnemer.

Uren per programma 2026	Uren
Vergunningen	42.719
Toezicht	76.785
Handhaving	7.021
Advies	17.457
Projecten	23.263
Eindtotaal	167.245

Overhead

De OD Twente heeft als uitgangspunt dat haar bedrijfsvoering efficiënt en effectief is ingericht. De bedrijfsvoering draagt zorg voor de totstandkoming van een rechtmatige begroting. Hierin worden de middelen geborgd. Wij monitoren en rapporteren over de realisatie van de opgaven en besteding van de middelen.

De bedrijfsvoering is gesplitst in een stafafdeling die de directeur ondersteunt, en een team Bedrijfsvoering die de gehele organisatie ten dienste staat. Deze inrichting past binnen de sturingsfilosofie van de organisatie, waar transparantie en korte communicatie- en besluitlijnen deel van uitmaken. Deze filosofie bestaat uit een hiërarchische en functionele aansturing die bijdragen aan het borgen en doorontwikkelen van de kwaliteit van de organisatie, inclusief de ingerichte check en balance-instrumenten.

Ontwikkelingen

De volgende belangrijke ontwikkelingen verwachten we het komende jaar.

Robuustheid

De omgevingsdiensten hebben tot uiterlijk 1 april 2026 de tijd om voldoende robuust te worden. We hebben een zelftoets uitgevoerd waaruit bleek dat we niet aan alle robuustheidscriteria voldeed. Het bestuur heeft uitgesproken dat de OD Twente een zelfstandige omgevingsdienst moet blijven. Dit heeft geleid tot een plan van aanpak waarin een route is uitgezet om die robuustheid te realiseren. In december 2024 hebben we een eerste voortgangsrapportage ingediend bij het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (I&W), daar is het plan van aanpak beoordeeld. De verwachting is dat de OD Twente in 2026 op tijd aan de robuustheidscriteria zal voldoen. Op 8 januari 2025 werd bekend dat het ministerie van I&W een subsidie beschikbaar heeft gesteld als bijdrage in de kosten voor de voorbereiding van het proces 'robuust worden van uw omgevingsdienst'. De subsidie wordt via Omgevingsdienst NL uitgegeven, maximaal € 245.000 per omgevingsdienst. Op 30 januari 2025 hebben we een aanvraag ingediend om in aanmerking te komen voor de subsidie. Op de aanvraag is ten tijde van het opstellen van deze begroting nog niet beslist. Daarnaast werken we samen met de noordelijke omgevingsdiensten om in gezamenlijkheid vorm te geven aan robuustheid.

Toekomstvisie

In 2025 wordt de toekomstvisie van de OD Twente bestuurlijk vastgesteld. Deze toekomstvisie is belangrijk om als organisatie door te ontwikkelen naar een gewaardeerd partner voor alle milieugerelateerde vraagstukken binnen onze regio. De toekomstvisie levert input voor een nieuw op te stellen bedrijfsplan waarin de visie wordt uitgewerkt. Dit is de routekaart voor de OD Twente om de organisatie op het gebied van kennis, vaardigheden en cultuur verder te professionaliseren. Een van de belangrijkste elementen hierbij is dat we onze specialistische milieukennis combineren met nabijheid voor de bevoegde gezagen.

Stikstof

Op 18 december 2024 heeft de Raad van State uitspraken gedaan over het intern salderen met ongebruikte stikstofruimte. Het is nog onduidelijk wat de exacte gevolgen zijn van deze uitspraken, maar de verwachting is wel dat we in de loop van 2026 nog bezig zullen zijn met de aanvragen en handhavingzaken omtrent dit onderwerp. De geringe ruimte die hierdoor ontstaat in de capaciteit van medewerkers zetten we nuttig in voor het verhogen van onze datakwaliteit, de implementatie van de Twentse Vergunning Strategie en het actualiseren van vergunningen. Deze capaciteitsruimte is beperkt door onderbezetting bij team Vergunningen & Omgevingsadvies vanwege de krapte op de arbeidsmarkt.

Circulaire economie

In 2025 is het project Circulaire Economie vastgesteld. Het project geeft inzicht in de doelstellingen op het gebied van circulaire economie, welke resultaten we willen halen, wat hiervoor moet gebeuren en welke financiële middelen hiervoor nodig zijn. Het project duurt meerdere jaren en dient als start om circulaire economie te integreren in onze organisatie. In 2025 zijn de onderdelen van het project voorbereid en gestart. De uitvoering van het project zetten we voort in 2026. Nieuwe initiatieven worden opgestart in samenwerking met het bevoegd gezag, ondernemers, kennis- en onderwijsinstellingen. De eerste resultaten van 2025 worden geëvalueerd en opgedane ervaringen delen we met de betrokken deelnemers en ketenpartners.

Kaderrichtlijn water

Vanaf 2027 is Nederland verplicht om aan de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) te voldoen. De KRW vereist verbeterde waterkwaliteit maar Nederland loopt achter. Omgevingsdiensten voeren taken uit met betrekking tot 'indirecte lozingen' en doen dit namens het bevoegd gezag. Dit leidt tot verscherpte vergunningen en geïntensiveerd toezicht op lozingen, met focus op PFAS en bestrijdingsmiddelen. Verbeterde monitoring en meetmethoden zijn nodig om vervuiling beter te controleren. Dit vraagt extra middelen en gespecialiseerde kennis. In scenario 3 van de Kadernota 2026

Omgevingsdienst Twente is een benodigd voorbereidingskrediet geadviseerd van € 100.000. Het bestuur heeft gekozen voor het uitvoeren van scenario 2 en daarom wordt in 2026 geen budget opgenomen voor de KRW.

Financiële begroting

De financiële begroting 2026 is gebaseerd op de vastgestelde Programmabegroting 2025 en de vastgestelde Kadernota 2026. De doelstelling van deze begroting is om tot een duurzame en reële begroting te komen met een passende financiering voor de OD Twente.

Het is van belang dat de inhoud en omvang van de taakuitvoering leidend is en dat de uitvoering efficiënt blijft. Hiernaast benoemen we de ontwikkelingen met een financiële consequentie voor de Begroting 2026:

- De begroting is opgesteld aan de hand van het aantal benodigde (productieve) uren per deelnemer, gebaseerd op de regionaal vastgestelde ambities omtrent de VTH-samenwerking. De formatie voor het primaire proces passen we hierop aan.
- Op basis van de formatie voor het primaire proces beweegt de formatie voor de overhead ook mee. Binnen het primaire proces is sprake van een structurele uitbreiding voor het uitvoeren van de wettelijk verplichte taak werkgebonden personenmobiliteit (WPM). Het overheadpercentage komt uit op 17,13%. Dit is een daling ten opzichte van 2025.
- De noodzakelijke overgang van Microsoft 365 E3 naar E5 verklaart de verhoging van het licentiebudget. Daarnaast zijn noodzakelijke kostenstijgingen als gevolg van contractuele verplichtingen opgenomen.

- Het integrale uurtarief is gebaseerd op het totaal van de structurele exploitatiebegroting, gedeeld door het aantal structurele productieve uren.
- Op basis van onze daadwerkelijk gemaakte uren wordt aan het einde van het jaar per deelnemer afgerekend. Na deze individuele afrekening vindt bij overschotten of tekorten nog een collectieve afrekening plaats, op basis van het percentage van de begrote deelnemersbijdrage.
- De bedragen in de tabellen worden weergegeven in duizendtallen. Hierdoor kunnen afrondingsverschillen ontstaan in de tellingen.

Productiviteitsnorm	Uren
Beschikbare tijd	1.872
Wettelijk verlof	144
Bovenwettelijk verlof	57,6
Feestdagen	50,4
Bruto beschikbaar aantal uren	1.620
Ziekteverzuim 4%	65
Netto beschikbaar aantal uren	1.555
Indirect productief 12,5%	195
Productief	1.360
Afgerond productief	1.360
<i>Aantal uren indirect productief per week</i>	<i>4,5</i>

Overzicht baten en lasten

De onderstaande tabel geeft een overzicht van de baten en lasten per programma.

Overzicht baten en lasten	V 25,6%	T 45,8%	H 4,2%	A 10,5%	P 13,9%	Overhead	Totaal
Bedragen x € 1.000							
Deelnemersbijdragen regulier	3.770	6.776	620	1.541	2.053	4.238	18.997
Deelnemersbijdrage BR0	-	-	-	50	-	-	50
Deelnemersbijdrage Energie	-	-	-	-	594	-	594
Overige baten	-	-	-	-	495	100	595
Totaal baten	3.770	6.776	620	1.591	3.142	4.338	20.237
Personeelskosten	3.443	6.188	566	1.407	1.875	3.171	16.650
Huisvesting & bedrijfsvoering	168	302	28	69	91	997	1.655
Overige kosten	159	286	26	65	87	170	792
Projectkosten	-	-	-	50	1.089	-	1.139
Totaal lasten	3.770	6.776	620	1.591	3.142	4.338	20.237
Resultaat	-	-	-	-	-	-	-

Toelichting op baten en lasten

Deze paragraaf licht het overzicht van baten en lasten toe.

In [Bijlage 2](#) is een gedetailleerd overzicht van baten en lasten opgenomen. De meerjarenraming staat in [Bijlage 3](#).

Algemene financiële uitgangspunten

De indexaties van de budgetten zijn verwerkt volgens het advies vanuit de Twentse gemeenten voor loon- en prijsontwikkelingen, waarbij dezelfde uitgangspunten als voorgaande jaren gehanteerd worden. In deze begroting is een indexatie van 1,5% voor de loonkosten toegepast. Hierbij is rekening gehouden met de indexaties vanuit de Cao SGO, die geldig is tot en met 31 maart 2025. Er is nog geen principeakkoord voor de rest van 2025 en 2026. De indexatie voor prijsontwikkeling komt uit op 4,9%.

Personeelskosten

De personeelskosten bestaan uit salariskosten en overige personeelskosten. De salariskosten kunnen onderverdeeld worden in kosten voor direct personeel en indirect personeel. Direct personeel werkt aan de producten van de producten- en dienstencatalogus. De salariskosten voor direct personeel zijn opgebouwd uit 123,0 fte voor de reguliere VTH-taken. Dit is een uitbreiding van 0,3 fte. Deze toename is voor het uitvoeren van de wettelijk verplichte taak WPM, zoals besloten in de Kadernota 2026. De salariskosten voor indirect personeel zijn opgebouwd uit 26,9 fte. De overige personeelskosten bestaan onder andere uit reiskosten, verzekeringen, kosten voor bedrijfskleding, kosten voor de arbodienst en opleidingskosten. Het budget voor opleidingskosten is 3% van de structurele loonsom. Dit percentage is verplicht vanwege de robuustheidseisen die zijn opgelegd.

Huisvesting & bedrijfsvoering

De kosten voor huisvesting en bedrijfsvoering bestaan onder andere uit kosten voor huisvesting, diensten, automatisering, vervoer, communicatie en contributies. Het budget voor de dienstverleningsovereenkomst (DVO) met de gemeente Almelo maakt een groot deel uit van dit budget. In 2024 is de DVO verlengd tot eind 2028.

Overige kosten

Het budget overige kosten bestaat uit kapitaallasten, uitvoeringskosten, interne controle en accountantskosten, kosten voor innovatie en ontwikkeling en onvoorziene kosten. Voor het bepalen van het budget voor innovatie en ontwikkeling wordt gewerkt met een percentage van 2% van de loonsom. Dit percentage is verplicht vanwege de robuustheidseisen die zijn opgelegd vanuit het Rijk. Het budget voor onvoorziene kosten wordt bepaald op 1% van het begrotingstotaal.

Projectkosten

Dit budget bestaat uit de kosten voor incidentele energieprojecten waaronder de kosten voor de formatie van 7,1 fte. Deze projecten worden gefinancierd door het Rijk (SPUK THE) en de deelnemers, door middel van additionele bijdragen die doorlopen tot en met 2026.

Baten

De reguliere deelnemersbijdrage wordt gebaseerd op de verwachte afname van uren per bevoegd gezag. Na afloop van het boekjaar wordt het gerealiseerde aantal uren per deelnemer afgetrokken. In [Bijlage 3](#) wordt de bijdrage per deelnemer weergegeven.

Vanuit het Rijk wordt tot en met 2026 de SPUK THE verstrekt. De verantwoording verloopt via het systeem van Single information, Single audit (SiSa). Een randvoorwaarde voor de SPUK THE is dat onze deelnemers minimaal hetzelfde aan middelen moeten inbrengen. De werkzaamheden op het gebied van energie en duurzaamheid in 2025 en 2026 zijn na overleg met alle partners ondergebracht in de begroting.

In de jaren 2023 en 2024 is het positieve resultaat mede veroorzaakt door rentebaten. Vanaf 2026 worden deze rentebaten begroot, zoals toegelicht in de Kadernota 2026. Naast de rentebaten wordt ook de detacheringsofbrengst van een contract met de looptijd tot en met 2026 in deze begroting opgenomen.

Uurtarief

Ons uurtarief voor boekjaar 2026 wordt berekend aan de hand van de totale structurele kosten en het totaal aantal uren. Deze opbouw wordt in de onderstaande tabel weergegeven. Ten opzichte van de Begroting 2025 is ons uurtarief gestegen met € 2,62. [Bijlage 6](#) biedt een overzicht van deze ontwikkeling. Het hieronder gepresenteerde uurtarief is wel gedaald ten opzichte van het meerjarenperspectief (jaarschijf 2026 en verder) uit de Begroting 2025.

Opbouw uurtarief	2026
Totale structurele kosten (-/- rentebaten)	€ 18.997.259
Uren primaire proces	167.245
Uurtarief 2025 (Incl. overhead en excl. BTW)	€ 113,59
Uurtarief (excl. overhead, excl. BTW)	€ 88,25

Uitzettingen financiële positie

Hiernaast staat de geprognosticeerde begin- en eindbalans van het begrotingsjaar. Ook geven we een toelichting op de diverse balansposten. De geprognosticeerde meerjarenbalans is opgenomen in [Bijlage 4](#).

Vaste activa

De investeringen bestaan hoofdzakelijk uit investeringen in ICT-hardware en ICT-software en het configureren daarvan. Deze investeringen zijn nodig om de sturing en ondersteuning van de primaire processen zo efficiënt mogelijk te laten verlopen. Hardware wordt in drie jaar afgeschreven en overige investeringen worden in vijf jaar afgeschreven, daardoor zijn vervangingsinvesteringen nodig. Reeds bekende investeringen en afschrijvingen zijn meegenomen in de meerjarenbegroting.

Eigen vermogen

De algemene reserve is bedoeld als initiële mogelijkheid om tegenvallers in de exploitatie op te kunnen vangen. De algemene reserve wordt gevoed met positieve rekeningresultaten, wanneer dit op basis van de weerstandratio nodig wordt geacht. In de Programmabegroting 2026 is geen toevoeging aan de reserves opgenomen.

Voorzieningen

De huidige Cao SGO kent ruime mogelijkheden tot het sparen van bovenwettelijke verlofuren. Wij hebben hiervoor een voorziening opgenomen. De voorziening is gevormd om de kosten te kunnen dekken bij opname van opgespaard verlof.

Geprognosticeerde begin- en eindbalans	Concept	Prognose	Prognose
Bedragen x € 1.000	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026
Activa			
Vaste activa			
Materiële vaste activa	267	350	375
	267	350	375
Vlottende activa			
Uitzettinge met rentetypische looptijd < 1 jaar	225	500	500
Liquide middelen	5.387	2.293	1.988
Overlopende activa	1.813	100	100
	7.425	2.893	2.588
Totaal activa	7.692	3.243	2.963
Passiva			
Vaste passiva			
Eigen vermogen	3.070	902	902
- <i>Algemene reserve</i>	902	902	902
- <i>Bestemmingsreserve</i>	275	-	-
- <i>Nog te bestemmen resultaat boekjaar</i>	1.893	-	-
Voorzieningen	799	600	600
	3.869	1.502	1.502
Vlottende passiva			
Netto vlottende schulden met rentetypische looptijd < 1 jaar	2.313	1.295	1.295
Overlopende passiva	1.510	446	166
	3.823	1.741	1.461
Totaal passiva	7.692	3.243	2.963

Paragrafen

In dit hoofdstuk beschrijven wij de paragrafen zoals benoemd in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) die op ons van toepassing zijn.

Weerstandsvermogen

De paragraaf weerstandsvermogen bevat een omschrijving van de risico's en de gewenste weerstandscapaciteit. Op basis van een actualisatie van de risico's en het aanwezige weerstandsvermogen is de weerstandsratio berekend. Risico's kunnen een externe of interne oorzaak hebben. Externe risico's zijn toe te schrijven aan de ontwikkelingen op regionaal, provinciaal of landelijk niveau. De interne risico's hangen hiermee samen of kunnen gericht zijn op de bedrijfsvoering. In 2023 is in opdracht van het DB de weerstandsparagraaf herzien door een extern adviesbureau. De risico's zijn opnieuw geanalyseerd en afgestemd op de verwachting voor 2026. De tabel op de volgende pagina toont de geïdentificeerde risico's.

Benodigde weerstandscapaciteit				
	Verwachte bruto omvang (in EUR)	Verwachte netto omvang (in EUR)	Waarschijnlijkheid: duiding	Benodigde weerstandscapaciteit
Bedragen x € 1.000				
1. Cyber aanvallen	3.000.000	500.000	klein	150.000
2. Aansprakelijkheid OD Twente	6.000	300	klein	90
3. Arbeidsmarkt met als gevolg hoge inhuurkosten	900.000	450.000	groot	315.000
4. Ongevallen in werksfeer	45.000	-	klein	-
5. (Langdurig) ziekteverzuim	200.000	150.000	klein	45.000
6. Ontslagvergoeding personeel	130.000	130.000	groot	91.000
7. Inzetten van externe specialismen	100.000	25.000	50/50	12.500
8. (Landelijke) aanpassingen in het VTH-stelsel	-	-	-	-
9. Terugval in vraag naar producten	320.000	288.000	zeer klein	28.800
10. Nieuwe wetgeving	295.000	295.000	50/50	147.500
11. Milieurampen	2.250.000	1.125.000	zeer klein	12.500
12. Hoge inflatieontwikkeling	1	-	zeer klein	-
Totaal	7.201.001	2.963.300		802.390

De benodigde weerstandscapaciteit per risico wordt vastgesteld door de kans van optreden te vermenigvuldigen met de geschatte financiële impact. De bruto financiële impact wordt verminderd door genomen beheersmaatregelen en compensatie van derden, wat resulteert in de netto omvang.

Het weerstandsvermogen bestaat uit middelen en mogelijkheden waarover we kunnen beschikken om niet begrote kosten te dekken. Dit zijn de algemene reserve en de begrote post voor onvoorziene kosten. Daarmee is ons beschikbare weerstandsvermogen als volgt opgebouwd:

Beschikbare weerstandscapaciteit			
Jaar	Algemene reserve	Onvoorzien	Totaal
Bedragen x € 1.000			
2024	902	91	993
2025	902	183	1.085
2026	902	189	1.091
2027	902	193	1.095

De weerstandscapaciteit, volgens de definitie van het BBV, verwijst naar de middelen en mogelijkheden die een gemeenschappelijke regeling heeft of kan verkrijgen om onvoorziene kosten te dekken. Denk aan het vrij besteedbare deel van de algemene reserve, onbenutte belastingcapaciteit en stille reserves. Er kan een onderscheid gemaakt worden tussen incidentele en structurele weerstandscapaciteit. Met incidentele weerstandscapaciteit wordt bedoeld: het vermogen om eenmalige tegenvallers op te vangen, waarbij de nadruk ligt op vermogensbronnen, met name de reserves. Structurele weerstandscapaciteit verwijst naar de middelen die continu ingezet kunnen worden om tegenvallers in de lopende exploitatie op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van bestaande taken. Deze middelen dienen gezocht te worden in de exploitatiesfeer. De weerstandsratio kan berekend worden aan de hand van de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit. De onderstaande tabel toont onze weerstandsratio.

Weerstandsratio	
	Waarde
Bedragen x € 1.000	
Beschikbare weerstandscapaciteit (A)	1.091
Benodigde weerstandscapaciteit (B)	802
Ratio (A/B)	1,36

Zoals hierboven is weergegeven komt de weerstandsratio uit op 1,36. We streven naar een weerstandsratio tussen de 1,0 en 1,4, dat volgens de waarderingstabel weerstandsvermogen (Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement) als “voldoende” wordt aangemerkt. De waarderingstabel is hiernaast opgenomen. Hiermee voldoet de weerstandsratio aan ons streven.

Waarderingstabel weerstandsvermogen			
Klasse	>=	<	Betekenis
A	2,0	-	Uitstekend
B	1,4	2,0	Ruim voldoende
C	1,0	1,4	Voldoende
D	0,8	1,0	Matig
E	0,6	0,8	Onvoldoende
F	0,0	0,6	Ruim onvoldoende

Er moet opgemerkt worden dat het beschikbare weerstandsvermogen niet in liquide vorm aanwezig is, maar wel is vastgelegd in materiële vaste activa. De overige financiële kengetallen worden weergegeven in [Bijlage 5](#).

Financiering

De treasuryfunctie voeren we in eigen beheer uit. Het aantrekken van kapitaal is voor de OD Twente niet aan de orde, wij maken namelijk gebruik van schatkistbankieren. Hiermee voldoen wij aan de verplichting om overtollige liquide middelen aan te houden bij het Rijk. Het drempelbedrag is bepaald op € 500.000. Zoals in de Kadernota 2026 staat vermeld, nemen wij met ingang van 2026 € 100.000 aan rentebaten op in onze begroting. Deze rentebaten kunnen ingezet worden als dekking voor de reguliere begroting en zorgen daarmee voor een verlaging van het uurtarief.

Bedrijfsvoering

De bedrijfsvoering is zodanig ingericht dat een goede uitvoering van het VTH-beleid gewaarborgd is en dat de processen uit de planning- & controlcyclus zijn ingebouwd. Om de processen verder te optimaliseren maken wij gebruik van Continu Leren & Verbeteren (CLV) en bijbehorende interne audits. CLV leidt ertoe dat alle initiatieven vanuit de organisatie op een gestructureerde wijze bijdragen tot het verhogen van de kwaliteit van de werkprocessen en de betrokkenheid van medewerkers. Daarnaast is klanttevredenheid een cruciale indicator voor het meten van de kwaliteit van onze dienstverlening. Om deze reden is klanttevredenheid opgenomen als beleidsdoel in het VTH-beleid. Ook voor 2026 blijven we streven naar een

hoge klanttevredenheid van >90%. Deze klanttevredenheid is bemoedigend en toont de CLV-cultuur van de organisatie, waarbij we voortdurend streven naar verbetering van onze dienstverlening. Het meten van de klanttevredenheid (zelfstandig proces) blijft in de toekomst een belangrijke graadmeter. Met de doorontwikkeling van de klachtenprocedure en met ondersteuning van de nieuwe website (gereed in Q3 2025) blijven we voldoen aan het VTH-beleidsdoel, waarbij de klanttevredenheid periodiek wordt gemeten.

Datakwaliteit

Een essentieel onderdeel van het bestaansrecht van de OD Twente is de borging en verrijking van de beschikbare data om bij te kunnen dragen aan een kwalitatief duurzame en veilige leefomgeving. Met I-GO, onze online (openbare) database, blijven we inzetten op de samenwerking met ketenpartners. Samen met de omgevingsdiensten in Gelderland en Overijssel willen we dit platform blijven doorontwikkelen en aansluiten bij de landelijke wensen en initiatieven op het gebied van datakwaliteit.

Archiefbeheer

In 2024 hebben we het archiefbeheer opgepakt. Zodat alle data op een gestructureerde wijze worden gearchiveerd en vernietigd, waarbij de Archiefwet het belangrijkste kader is. Ook het archiefbeheer zullen we doorontwikkelen om te kunnen voldoen aan de toekomstige wet- en regelgeving, waarbij archivering in een E-depot van belang is.

Voor 2026 heeft de OD Twente ook de doelstelling om voor de gemeenten en provincie het archiefbeheer (via mandatering) als taak te borgen. Deze samenwerking verhoogt de efficiëntie en biedt mogelijk een aanzienlijke kostenbesparing voor de deelnemers.

Wet open overheid

De Wet open overheid (Woo) bevat in totaal 17 informatie-categorieën, die op den duur in verschillende facetten actief openbaar gemaakt moeten worden. Onze projectgroep Woo brengt documenten in kaart die onder deze informatiecategorieën vallen. De link van de webpagina waarop de desbetreffende documenten vindbaar zijn, is gekoppeld aan de Woo-index.

De verplichting van de eerste vijf categorieën is per 1 november 2024 ingegaan. We hebben inmiddels bericht gehad vanuit het Ministerie van BZK/ 'Logius | KOOP' dat we hieraan voldoen. De verwachting is dat de verplichting voor de actieve openbaarmaking van de rest van de categorieën in de loop van 2025 en 2026 gaat gelden. Onze projectgroep Woo zal dan ook in de komende periode hiermee verdergaan.

In de loop van 2025 wordt een anonimiseringstool aanbesteed om Woo-verzoeken efficiënter af te handelen. De Woo-projectgroep zorgt ervoor dat onze medewerkers zoveel mogelijk worden meegenomen bij de implementatie en bij het begrijpen en toepassen van de Woo binnen de organisatie.

Bijlage 1

Uren per programma 2026						
Deelnemer	Vergunningen	Toezicht	Handhaving	Advies	Projecten	Totale uren
Gemeente Almelo	3.926	8.301	513	2.345	5.786	20.870
Gemeente Borne	1.120	1.868	175	762	1.011	4.936
Gemeente Dinkelland	3.249	5.541	800	1.428	1.351	12.369
Gemeente Enschede	5.922	10.519	735	1.146	1.781	20.103
Gemeente Haaksbergen	2.287	4.386	290	827	1.189	8.980
Gemeente Hellendoorn	2.525	5.260	409	572	1.064	9.829
Gemeente Hengelo	3.115	6.665	535	1.095	1.378	12.788
Gemeente Hof van Twente	4.928	7.746	1.051	1.395	2.099	17.219
Gemeente Losser	1.566	2.907	294	797	688	6.251
Gemeente Oldenzaal	1.229	3.124	404	666	659	6.083
Provincie Overijssel	3.641	3.058	85	2.004	2.241	11.028
Gemeente Rijssen-Holten	2.424	5.025	308	870	988	9.615
Gemeente Tubbergen	2.517	4.293	620	1.107	1.046	9.583
Gemeente Twenterand	2.041	4.352	558	1.814	1.168	9.932
Gemeente Wierden	2.229	3.740	244	630	815	7.658
Totale uren	42.719	76.785	7.021	17.457	23.263	167.245

Uren energie 2026	
Deelnemer	Uren
Gemeente Almelo	612
Gemeente Borne	117
Gemeente Dinkelland	340
Gemeente Enschede	1.091
Gemeente Haaksbergen	248
Gemeente Hellendoorn	257
Gemeente Hengelo	655
Gemeente Hof van Twente	410
Gemeente Losser	137
Gemeente Oldenzaal	307
Gemeente Rijssen-Holten	381
Gemeente Tubbergen	234
Gemeente Twenterand	233
Gemeente Wierden	207
Totale uren	5.229

16

De kolom S/I geeft aan of de regel een structurele (S) of incidentele (I) bate of last weergeeft.

Bijlage 3

Bijlage

Overzicht baten en lasten						
	S/I	2025	2026	2027	2028	2029
Bedragen x € 1.000						
Deelnemersbijdrage	S	18.512	18.997	19.400	20.232	20.661
Deelnemersbijdrage BRO	I	-	50	-	-	-
Deelnemersbijdrage energie	I	580	594	-	-	-
Overige baten (extern)	I	355	495	-	-	-
Rentebaten	S	-	100	100	100	100
Totaal baten		19.448	20.237	19.500	20.332	20.761
Personeelskosten	S	16.298	16.650	17.000	17.721	18.093
Huisvesting & bedrijfsvoering	S	1.455	1.655	1.691	1.766	1.805
Overige kosten	S	760	792	809	845	862
Projectkosten	I	936	1.139	-	-	-
Totaal programmalasten		19.448	20.237	19.500	20.332	20.761
Resultaat		-	-	-	-	-

De kolom S/I geeft aan of de regel een structurele (S) of incidentele (I) bate of last weergeeft.

Overzicht deelnemersbijdrage					
	2025	2026	2027	2028	2029
Bedragen x € 1.000					
Gemeente Almelo	2.310	2.377	2.421	2.525	2.578
Gemeente Borne	546	562	573	597	610
Gemeente Dinkelland	1.369	1.409	1.435	1.496	1.528
Gemeente Enschede	2.225	2.290	2.332	2.432	2.483
Gemeente Haaksbergen	994	1.023	1.042	1.086	1.109
Gemeente Hellendoorn	1.088	1.119	1.140	1.189	1.214
Gemeente Hengelo	1.416	1.456	1.483	1.547	1.580
Gemeente Hof van Twente	1.906	1.961	1.997	2.083	2.127
Gemeente Losser	692	712	725	756	772
Gemeente Oldenzaal	673	693	706	736	752
Provincie Overijssel	1.221	1.256	1.279	1.334	1.362
Gemeente Rijssen-Holten	1.064	1.095	1.115	1.163	1.188
Gemeente Tubbergen	1.061	1.091	1.112	1.159	1.184
Gemeente Twenterand	1.099	1.131	1.152	1.201	1.227
Gemeente Wierden	848	872	888	926	946
Totale deelnemersbijdrage	18.512	19.047	19.400	20.232	20.661

Overzicht deelnemersbijdrage energie	
	2026
Bedragen x € 1.000	
Gemeente Almelo	70
Gemeente Borne	13
Gemeente Dinkelland	39
Gemeente Enschede	124
Gemeente Haaksbergen	28
Gemeente Hellendoorn	29
Gemeente Hengelo	74
Gemeente Hof van Twente	47
Gemeente Losser	16
Gemeente Oldenzaal	35
Provincie Overijssel	-
Gemeente Rijssen-Holten	43
Gemeente Tubbergen	27
Gemeente Twenterand	26
Gemeente Wierden	24
Totale deelnemersbijdrage	594

Bijlage 4

Bijlage

Meerjarenbalans						
Activa	Concept	Prognose	Prognose	Prognose	Prognose	Prognose
Bedragen x € 1.000	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027	31-12-2028	31-12-2029
Vaste activa						
Materiële vaste activa	267	350	375	400	425	450
Totaal vaste activa	267	350	375	400	425	450
Vlottende activa						
Uitzettingen met rentetypische looptijd < 1 jaar	225	500	500	500	500	500
Liquide middelen	5.387	2.293	1.988	1.933	1.878	1.823
Overlopende activa	1.813	100	100	100	100	100
Totaal vlottende activa	7.425	2.893	2.588	2.533	2.478	2.423
Totaal activa	7.692	3.243	2.963	2.933	2.903	2.873

Passiva	Concept	Prognose	Prognose	Prognose	Prognose	Prognose
Bedragen x € 1.000	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027	31-12-2028	31-12-2029
Vaste passiva						
Eigen vermogen	3.070	902	902	902	902	902
- Algemene reserve	902	902	902	902	902	902
- Bestemmingsreserve	275	-	-	-	-	-
- Nog te bestemmen resultaat boekjaar	1.893	-	-	-	-	-
Voorzieningen	799	600	600	600	600	600
Totaal vaste passiva	3.869	1.502	1.502	1.502	1.502	1.502
Vlottende passiva						
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar	2.313	1.295	1.295	1.295	1.295	1.295
Overlopende passiva	1.510	446	166	136	106	76
Totaal vlottende passiva	3.823	1.741	1.461	1.431	1.401	1.371
Totaal passiva	7.692	3.243	2.963	2.933	2.903	2.873

Bijlage 5

Bijlage

Het BBV schrijft een uniforme basis set financiële kengetallen in de begroting voor. Hieronder staat een overzicht van de kengetallen die voor ons van toepassing zijn.

Financiële kengetallen		
Kengetallen	Begroting 2026	Begroting 2025
Netto schuldquote	-6%	-6%
Netto schuldquote, gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-6%	-6%
Solvabiliteitsratio	30%	29%
Structurele exploitatieruimte	0%	0%

Netto schuldquote

De netto schuldquote geeft het niveau aan van de schulden ten opzichte van de eigen middelen. De berekening is als volgt: (alle schulden +/- vorderingen en liquide middelen) / totale baten. Het kengetal netto schuldquote, ook bekend als de netto schuld als aandeel van de inkomsten, zegt het meest over de vermogenspositie. De netto schuldquote geeft aan of investeringsruimte beschikbaar is. Daarnaast zegt het kengetal ook wat over de flexibiliteit van de begroting. Hoe hoger de schuld is, hoe hoger de kapitaallasten zijn (rente en aflossing) waardoor een begroting minder flexibel wordt. De netto schuldquote geeft daarmee een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossing op de exploitatie. Een laag (of negatief) percentage zoals over de Begroting 2026 is gunstig. Dit betekent dat er weinig tot geen druk is van de rente en aflossing op de exploitatie.

Netto schuldquote, gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Aangezien de OD Twente momenteel geen leningen heeft verstrekt, is dit kengetal gelijk aan de netto schuldquote. Ook hier geldt dat een laag (of negatief) percentage gunstig is.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft de mate aan waarmee de bezittingen zijn gefinancierd met eigen middelen. Anders gezegd: het aandeel van het eigen vermogen in het totale vermogen. Het geeft inzicht in de mate waarin de OD Twente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger de verhouding eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen, hoe gezonder de organisatie. Een solvabiliteit boven 20% wordt als gezond beschouwd. Onze solvabiliteit is hoger dan dit percentage. De ratio is licht verbeterd ten opzichte van de Begroting 2025.

Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van de financiële positie is het ook van belang te kijken naar de structurele baten en structurele lasten. Structurele baten zijn bijvoorbeeld de bijdragen van de deelnemers. Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is. Daarbij vergelijken we de structurele baten en structurele lasten met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken. Ons percentage is 0%, waardoor structurele baten toereikend zijn aan de structurele lasten, maar de structurele ruimte binnen de exploitatie is nihil.

Bijlage 6

Bijlage

Baten en lasten per taakveld		
Bedragen x € 1.000		
	Baten	Lasten
Taakveld 0.4 - Overhead	4.238	4.338
Taakveld 0.5 - Treasury	100	-
Taakveld 7.4 - Milieubeheer	15.899	15.899
Totaal	20.237	20.237

Ontwikkeling uurtarief	
Uurtarief 2025	€ 110,97
Indexaties (lonen 1,5%, prijsindex 4,9%)	€ 2,05
Verhoging opleidingsbudget (0,5%)	€ 0,46
Werkgebonden personenmobiliteit	€ -0,11
Noodzakelijk actualisatie budgetten	€ 0,82
Toevoeging rentebaten	€ -0,60
Uurtarief 2026	€ 113,59

OD Twente
draagt bij aan een
veilige en gezonde
leefomgeving

 Omgevingsdienst

COLOFON
odtwente.nl

Lay-out studio SIEN